

a képviselőtestületnek vagy tanácsnak erre jelentést.

Tűzoltó szervezetünk a jelenlegi állapotában meg nem maradhat. — Erre vonatkozólag az a véleményünk, hogy a szertár jó karba helyezéseinek kérdését kivéve, a várost egyáltalán mulasztás nem terheli. — Az okot, mely ezt továbbfejlődésében nemcsak hogy megállította, de vissza vetette: a polgárság, a közönség nembánom-ságában kell keresnünk. — Mondjuk meg úgy a hogy van, nem szeretjük a munkát, nem a fegyelmet, és e mellett szegyenkezünk egyenruhában járni, és gunyoljuk a tűzoltót. Vegyük például Rozsnyó várost 80 tűzoltóval, Dobsinát 50, Putnok nagyközséget 40 jól begyakorlott stb. egyesületeivel; lehetetlen, hogy akkor nálunk is panasz legyen ez irányban. — A város e téren áldozatkészségével a legmesszebb menő határig kiterjeszkedik, és így magunknak tehetünk szemrehányást.

Mind oly dolgok azonban ezek, a melyek, reméljük polgármesterünk körültekintő ügyes vezetése és a képviselőtestület támogatása mellett rövid időn belül helyes megoldást fognak nyerni.

A nyilvánosság asztalára letett jelentése bevezetése már városunk jövőjé jó közigazgatásának. S igen helyesen jegyzi meg, hogy jelentése két szempontból szükséges. Először a képviselőtestület abból mindent megtudhat, s már a gyűléstermen kívül foglalkozhat a kérdésekkel; másodsor pedig a polgármester a jelentés elkészítésével az összes ügyeket áttanulmányozhatja és ezzel egy általános ellenőrzést gyakorolhat.

A modern, az egyszerűsíteni kívánt közigazgatás akkor lehet jó és szerencsés intézmény, ha abban mi is mindannyian részt vehetünk; eszméket, terveket dobhatunk a zöld asztalra, közvetlen tapasztalatunkat mondhatjuk be és bajainkat panasolhatjuk el.

A szigorúan körülbástyázott hivatalos helyiségben a közigazgatásnak nem lehet biztos talaja. Ismerni kell a népet, a szokásokat, az igényeket, s annak gyökereit kell, hogy onnan szívják fel az éltető táplálékot.

Üdvözljük azért az újításért dr. Kovács László polgármesterünket és tisztársait, kik segítettek neki e nehéz munkában. Melegen üdvözljük mindannyijukat, s a jövőre kitartást és szándékuk megvalósulását kívánjuk nekik.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 25-én délután dr. Kovács László polgármester elnökletével közgyűlést tartott, melyen számos fontos ügy nyert elintéztést.

Jelen voltak a képviselőkön kívül: Abonyi Pál, Barna Imre, Baksay István, dr. Baksay Dezső, Glauf Pál, Szabó József (kozma), Soós Gyula, Toth Béla, Molnár József, Farkas Zoltán, Széman Endre, Bodor István, Ethey Frigyes, Engel Adolf, Lukács Géza, Szomolnok Antal, Koreny Pál, Rábely Miklós, dr. Kármán Aladár, Törkölly József, Reinitz Zsigmond, ifj. Lengyel Pál, Zachar Gusztáv, Grosinger Miksa, Tomay Alajos, Soós Ferencz timár, Oseh István, Varga István, Ronay Gyula, Szabó József m., Szabó József adósdedé pénztárnok

Első fontos tárgy volt a földmívelési miniszternek a méntelepi laktanya építési terveinek jóváhagyása tár-

tárgyairól. A külföld is képviselve volt. A szokatlan érdeklődés arra bírta a végrehajtó bizottságot, hogy a kiállítás a tervbe vett tíz napon túl még öt napig nyitva tartsa.

Nem is csoda, mikor Krasznahorka várának a műkincsét tulajdonosa, a nemes gróf Andrássy Dénes teljes készséggel bocsátotta a kiállítás rendelkezésére. Nagyobb számú s valóban kiváló becsű tárgyakat számos egyebekben kívül kiállítottak: Rimaszombat, Jolsva, Tiszecze városai, főleg ritka okiratokat, Radvánszky család fegyverneműeket, Nyáry Jenő báró négyszázal több gömörmezei eredetű kő- és bronzkori eszközeit: Borbély- és Bornemisza családok ereklyéit, Sándy Gyula, Plachy Ferencz festőművészek és mások csoportos képsorozatait, Ferenczy István első magyar szobrász hagyatéka emelték a kiállítás gazdagságát.

Ezzel nem csupán azt a célt értük el, hogy a vármegye területén található műkincseket, régiségi és történelmi emlékeket ismertessük meg, hanem — a mi másik feladatunk volt — előkészítsük a gömörmezei múzeum alapját.

Már szeptember 4-én megtartottuk élénk részvétellel mellett a gömörmezei múzeum egyesület alakuló közgyűlését a vármegyei székház nagytermében. Az alapszabályok elfogadása után az egyesület szervezkedett. Elnök lett: Szontagh Bertalan alispán, alelnökök: Hanvay Zoltán és Groó Vilmos, titkár: dr. Löcherer Tamás, igazgató Fábr János, pénztárnok Dapsy József. Megválasztotta egyúttal a közgyűlés az alapszabályok értelmében a választmány 25 tagját.

Az érdeklődés biztató volt. Az első két évben 6 alapító és 98 rendes tag lépett be az egyesületbe; ámde ephemer életét az 1886 ban keletkezett gömörmezei közművelődési egyesület váltotta fel. Általános érdeké vált: a nemzeti érdek elébe teendő a kulturális érdeknek. Engedtünk tehát időt az új egyesületnek a megerősödésére. E közben az elnök halála, az egyik alelnök lemondása, a másiknak a megyéből lett elköltözése annyira elnyomta a hangulatot, hogy a megkezdett egyesületi munkát folytatni tovább nem volt lehetséges. Formailag azonban

gyában küldött leirata. Az építkezés 103.884 korona 13 fillér költségbe kerül, s jövő tavasszal hozzáfognak az új laktanya építéséhez. A leiratot tudomásul vették, s felterjesztik az építési engedélyt a törvényhatósághoz jóváhagyás végett.

A leégett városi erdőterület után adómentességet kérelmezett a város A pénzügyigazgatóság 579 frt 37 kr tiszta jövedelem után 11 évi ideiglenes adómentességet engedélyezett 1905. január 1-től kezdődőleg.

A városi tisztviselők lakbérilletményének ügye volt a következő fontos tárgy. Egy bizottság küldetett ki már régebben ez ügyben, s ez Badinyi Gyula rendőrkapitány azon kérelmével, hogy az ő fizetése a törvény értelmében 2900 koronában és 400 korona lakbérben állapítsák meg, szintén foglalkozott. A bizottság azt javasolta, hogy a polgármester lakbéré 500, a főjegyzőé, rendőrkapitányé és árvaszéki előadóé 400—400, a tanácsosoké, mérnöké, orvosé 350—350 korona, a többieké, valamint a jóváhagyás végett felterjesztés alatt álló rendőrfogalmazói rendszeresítés esetén 300—300 korona legyen. Az erdésznek — miután természetbeni lakása van — 350 korona személyes pótlékot javasoltak. — A lakbér kérdése eddig pótládó emelése nélkül kivihető nem volt, de miután a jövő évi költségvetés oly kedvezően volt összeállítható, hogy az eddigi 43% pótládó 35% ra praelimináltatott, a 8% pótládó emelés esetén — mert ennyit vesz igénybe a tisztviselők lakbérilletménye — 43% lesz a jövő évi pótládó. Az egész lakbéremelés 8240 korona összegnek felel meg.

A bizottság a rendőrkapitány kérelmét ezidő szerint teljesíthetőnek nem tartja.

A tárgyhöz elsőnek Lukács Géza szolt, ki rámutatott arra, hogy a rendőrkapitány kérelme törvényben gyökerezik, s az elől elzárkózni már azért sem lehet, mert a többi megyebeli városok, melyek megtagadták a rendőrkapitány kérelmének teljesítését, a törvényhatóság által utasítottak arra, hogy a költségvetésbe illessék be a rendőrhapitány törvénynek megfelelő fizetését. A törvény szerint a polgármesternek a főszolgabíróval, a rendőrkapitánynak a szolgabíróval egyenlő fizetés jár. Ő tehát — ki a bizottsággal szemben külön véleményt jelentett be, a kérelmet elfogadásra ajánlja; ugyszintén javasolja, hogy a tisztviselőknek, — kiket inkább szivűnkhez kell csatolni, sem mint elégedetlenné tenni — a lakbérilletmény állapíttassék meg.

Bodor Istvan szintén ily értelemben szolt, s felhozta, hogy méltányosan kell az ügyet elbírálni annyival inkább, mert a rendőrkapitánynak sokáig kellene várnia arra, hogy a rend. tan. városok tisztviselőinek fizetése törvényhozásilag rendeztessek. Inkább a többi fiatalabb tisztviselők várjanak a lakbérilletményre.

Molnár József megindokolja a kiküldött bizottság javaslatát szóval is, s hangsúlyozza, hogy amennyiben a képviselőtestület a rendőrkapitány fizetését emelni akar-ná a törvény értelmében, ezt csakis a polgármesterével együtt lehetne. Miután azonban ez pótládó emelése nélkül nem megy, s újabb pótládóval terhelné a lakosságot nem szeretné, ez alkalommal a kérelmet teljesíthetőnek nem tartja.

Baksay István meleg köszönetet mond a polgármesternek évi jelentéséért, melyből városunk közigazgatási állapotáról hiú képet nyerhetünk. Ugy tudja, hogy a város évi szükséglete mintegy 200000 korona, a fedezet mintegy 160000 korona, a 40000 korona pótládóól nyer fedezetet. Miután a rendőrkapitány nagyobb fizetése a pótládó emelkedését vonná maga után, ő sem támogatja a kérelmet.

Széman Endre röviden és világosan szolt a kérdéshez. Vagy jár a törvény értelmében a rendőrkapitánynak a szolgabíróval egyenlő fizetés — ugymond — vagy nem jár; ha jár, amint az beigazoltatott, akkor be kell azt illeszteni a költségvetésbe és folyósítani, még ha ez megterhelhetetlenné történik is. Nem tartaná szerencsésnek, ha a kérvényt elutasítanák, mert fellebbezés folytán a törvényhatóságnak kellene kényszeríteni a várost a törvény betartására.

A polgármester ezután feltette a kérdést. A városi tisztviselők lakbérilletményét Soós Ferencz timár és ifj. Lengyel Pál kivételével, valamennyien megszavazták. A

az egyesület nem oszlott fel, mert az 1883. évi június 30 án 39.168/VII. a szám alatt belügyminiszterileg megerősített alapszabályai érvényben maradtak. Egyedül magam tartottam meg mandatumomat s ezzel folytattam a rám bízott munkálatokat.

Már a kiállítás bezártával számosan ajándékozták ide tárgyaikat a megyei múzeumnak. A legelső adományozó azonban a budapesti Petőfi szoborbizottság még a kiállítás előtt megküldte Izsó Miklós négy Petőfi gipszszobrárt (két mell- és két álló szobor) s a dunaparti szobor leleplezésük után négy szalagos koszorút. A múzeum alapját 95 adományozó 568 tárggyal vetette meg.

Ezt a gyűjteményt a város szívésségéből a kiállítás egyik termében helyeztem el. Időközben ide érkezett katonaság szorított ki. Hajlékot ideiglenesen a községi fiúiskola adott, miguem az alap terhére az evang. iskola épületében béreltünk egy kis szobát. Anyagi erőnk hiányában tovább vándorolt a jobb sorsra méltó múzeum. Az alispán végre azzal segített, hogy a megyei székház egy tágas, de sötét szobáját engedte át. Így legalább elraktározhatók voltak a lassan szaporodó tárgyak. Itt lepte a por, mit a tárlókban és szekrényekben elhelyezni nem lehetett egészen 1902-ig.

Ez idő alatt vajmi kevesen tudtak intézetünk létezéséről. Egyes érdeklődők, szakemberek előtt ritkán nyílt meg a homályos helyiség ajtaja, szakszerű berendezésről szó sem lehetett. Keleti fatalizmussal kellett várni a jobb jövőt. Végre fordult a múzeum sorsa.

Az új vármegyei székház felépülvén, a hivatalok beleköltöztek. Elhelyezést a régi épületben a pénzügyigazgatóság nyervén, a múzeumnak mozdulnia kellett.

Bornemisza László vármegyei alispán lelkesen karolta fel a sokat hanyatott múzeum ügyét. Előterjesztésére a vármegyei közgyűlés felhatalmazott megfelelő bérhelyiségbe való elhelyezése iránt. Annak az ódon épületnek, mely még száz év előtt Kishontvármegye székházának szolgált, udvari részének öt szobából álló tűz ellen biztos helyiségében 1902. május havában átköltözött.

rendőrkapitány fizetésére nézve pedig 27 szavazattal 6 szavazat ellenében kimondották, hogy az az 1904. évi X. törvényezikk rendelkezése szerint a szolgabíróval egyező lesz, vagyis 2900 korona és 400 korona lakbér.

A polgármester a határozatért tisztársai nevében is hálás köszönetet mondott a képviselőtestületnek.

Az 1905-ik évben legtöbb adófizetés címén jogosult képviselőtestületi tagok jegyzéke a betérjesztett javaslat szerint ekként állapítottat meg:

Rendes tagok:

1 Rimaszombati takarékpénztár . . .	13778.49 fill.
2 Gömörmezei nép és iparbank . . .	6199.58 "
3 Samarjay János . . .	2493.92 "
4 *Molnár József . . .	2365.50 "
5 *Ifj. Lengyel Pál . . .	2071.96 "
6 Gömörm. takarékp. és hitelbank . . .	1944.80 "
7 *Baksay József . . .	1932.60 "
8 *Farkas Zoltán . . .	1474.56 "
9 M. kir. áll. földmives iskola . . .	1403.76 "
10 *dr. Cziner Miksa . . .	1389.86 "
11 *ifj. Süteő István . . .	1298.64 "
12 *Gróssinger Miksa . . .	1078.52 "
13 Weisz Károly . . .	1076.26 "
14 idb. Gasko János . . .	1001.82 "
15 *Geduly Géza . . .	991. — "
16 *dr. Löcherer Tamás . . .	986.12 "
17 Engel Adolf . . .	966.45 "
18 *Széman Endre . . .	909.68 "
19 Reinitz Zsigmond . . .	869.69 "
20 Dapsy József . . .	844.85 "
21 Ethey Frigyes . . .	767.18 "
22 özv. dr. Szabó Samuné . . .	761.36 "
23 *Medveczky Sándor . . .	757.28 "
24 *idb. Süteő István . . .	717.32 "
25 Ev. ref. egyház . . .	712.06 "
26 *dr. Veres Samu . . .	706.76 "
27 özv. Bernáth Gyuláné . . .	691.15 "
28 özv. Jánosdeák Andrásné . . .	688.29 "

Póttagok:

1 Kohn Sámuel magázó . . .	681.60 fill.
2 özv. Bánhidv Istvánné . . .	663.90 "
3 Schweitzer Dávidné . . .	648.75 "
4 *Kemény Bertalan . . .	623.44 "
5 özv. Bródy Bertalanné . . .	616.50 "
6 Köhn Albert . . .	598.23 "
7 *Dr. Krausz Gyula . . .	594. — "
8 *Toth Béla . . .	592.78 "
9 Stolez Márton . . .	590.86 "
10 Gede István . . .	549.84 "

Jegyzet: A * al jegyzettek adója okleveleik alapján kétszeresen számíttatik.

A borítal és hús fogyasztási adósdedést a város tudvalevőleg 21314 koronáért 1905 ik évre feltétlenül, 1906. és 1907. évekre pedig kölcsönös felmondási jogosultsággal megváltotta és azt házi kezelésbe veszi. — A polgármester már tanulmányozta az ügykezelést és eljárást, de miután nem lehet előre tudni, mennyi jövedelemre lehet kilátás, a tanács nem kíván a kezelés céljaira külön tisztviselő alkalmazásával költséget szaporítani, hanem a pénztárnokot és számtanácsost óhajja megbizni a kezeléssel, kik a gazdasági tanácsos és a városi gazda segítségével megleteleően ellátnak azt. — Molnár József, Szabó József mészáros, Reinitz Zsigmond és Grosinger Miksa szólaltak fel s valamennyien egy ellenőrző közege alkalmazását javasolták. A polgármester telvilágosító szavai után, melyekben világosan kijelentette, hogy a javaslat csak próbaidőre szol, — elfogadták a tanács javaslatát.

A városkerti jégvermet, melyet a bérlő saját költségére építtetett, a város szakértők becslése alapján 450 koronáért megveszi, a pusztaszabadkai malombérlőnek Oszkocsil Jánosnak bérletfelmondási ügyében az eljárásal a tanácsot bizta meg a közgyűlés.

A róm. kath., ev. ref. és ág. ev. lelkészek közös kérvényükben arra kéri a képviselőtestületet, hogy a részükre megállapított borilletmény árá méltányosan állapítsák meg hordónként 84 koronánál. A róm. kath. lelkészek 3, az ev. ref. lelkészek 2, az ág. ev. lelkészek és az ev. ref. másodlelkészek 1—1 hordó bordeputatumot szolgáltak ki a város. A tanács addig nem javasolja a kérelem teljesítését, míg az egyházak segítségével megtagadására hozott, s felebbezés alatt álló határozat felett a miniszter nem dönt. A közgyűlés azonban a Molnár József, Baksay István és Institutisz Endre felszólalása után a jogformálás kizárásával helyet adott a papok közös kérelmének.

Még a Kalocsai Lina és János itteni illetőségét tagadták meg a tanács javaslata alapján s ezzel a közgyűlés a polgármester lelkes éltetése közben, a szép újévi ajándékot nyert tisztviselők örömhajjai között véget ért.

A színházi helyek kérdéséhez.

A „G. K.” mult heti számának vezető cikke foglalkozik a rimaszombati kaszinó választmányának ama határozatával, mely megerősíti a színpártoló egyesület alapszabály tervezetének abbéli intézkedéseit, hogy a bérlők helyei sorshuzás útján jelöltesse nek ki. — és kétségét fejezi ki az iránt, hogy ezen a módon a bérlet sikerülni fog.

A kérdés felett annak idején maga a tervezet kidolgozó bizottság is sokat vitakozott. Mert érezte, hogy annak helyes megoldásától fog függeni az a másik sokkal fontosabb kérdés, hogy lesz-e hát Rimaszombatban színpártoló egyesület, vagy nem? mivel hogy — mi tőrés, tagadás — a mi társadalmi viszonyaink között nem épen mellékes dolog az, hogy ily természetű össze-jövedeleket alkalmával ki — ki mellett ül? Igaz, hogy ha azt akarjuk, hogy a megkezdett akciónak sikere legyen, akkor nem szabad a helyek miatt skrupulizálnunk, de másfelől nem zárkozhatunk el ama jogos kívánság elől sem, hogy a pénzéért mindenki oda ülhesse a hova akar. Így van ez mindenütt a világon, a hol az egyéni akarat korlátlan szabadságára súlyt fektetnek. S e tekintetben a kérdés megoldása látszólag nem is olyan nehéz.

De van a dolognak más oldala is. Ne ámsítsuk magunkat egy pillanattal sem azzal, hogy a jelentkezési sorrendbe mindenki bele nyugszik. Mert egy kis titkos húság mindnyájunkban van; valamiféle jogezimet (hivatal, vagyon, magasabb fizetési fokozat, familiáris össze-

Hírek és vegyesek.

kötetés) valamennyien érzünk magunkban arra, hogy megfelelő helyhez juthassunk De ha a hamarabb jelentkezők minden jobb helyet lefoglalnak előttünk, inkább nem bérünk, semhogy meg nem felelő helyért fizessünk negyven vagy pláne nyolcvan koronát. És ne ámitsuk magunkat a rendező bizottság ama contemplált tapintatával sem, mely szerint a jelentkezési ív a nyilvánvaló igényeknek megfelelően fog széthordoztatni. Az akarat és finom tapintat meglesz a bizottságban, de miután egy sorban csak 16 ülőhely van, minden jogos igényt nem lesznek képesek kielégíteni, nem is számítva a titkos igényeket. Aztán még azt is meg kell-e állapítani, hogy az a bizonyos tapintat hol kezdődik? a legmagasabb hivatalnál, legmagasabb fizetésűnél vagy a tekintély és társadalmi állásnál? Nekem úgy tetszik, mintha ez a dolog hasonlítana egy kissé a darázs-fészkekhez.

De a sorshuzásnak sem volna kellő eredménye, ha az oly mereven vitetnék keresztül, mint azt a tervezet az oda vetett szóval kifejezi. Igaz, hogy a hely megjelölése a sorsra van bízva s annak szeszélyét befolyásolni nem lehet s tisztességes eljárással nem is szabad, mégis van egy rendkívül egyszerű s igazságos módja annak, hogy a jó ismerősök és barátok hármán, négyen vagy esetleg többen is egymás mellé kerülhessenek. Alljanak össze többen s bizzanak meg egyet maguk közül az összes szükséges helyeknek egy névre szóló bérletével, mert az egy névre szóló helyek csakis egymás mellett sorsolhatók ki. Ezt nem kifogásolhatja senki, mert ezen a módon mindenki megválaszthatja a maga szomszédját.

Tagadhatatlan, hogy ezen a módon is lehet kevésbé jó helyre jutni, de mivel a dolog természete olyan, hogy 10—16 legjobb helyre egyszerre negyvenen nem ülhetnek: az egész intelligens bérlő közönségnek bele kellene nyugodni abba, hogy mindenki arra a helyre bérel, melyre a sors veti, miután szomszédját ugyszólván maga választhatja meg.

En a kérdés megoldására más módot kiokoskodni ez idő szerint nem tudok — s ezért a magam részéről helyeslem a kaszinói választmány ama döntését, hogy a helyjelölések sorshuzás útján eszközöltessenek. Helyeslem azon kettős okból, mert egyfelől részt vettem az alapszabályok tervezésének munkálataiban s már akkor is kevesebb veszedelmét láttam a sorshuzás esélyeiben, mint a jelentkezési sorrendben, másfelől helyeslem azért is, mert a szavazás eredménye nyilvánvalóvá tette előttem azt, hogy a mi viszonyaink között egy ily természetű társadalmi kérdés megoldása az ellentétes felfogások szikláján hajótörést szenvedne s akkor a mi együttélésünk békecsége talán bele is tudna a társadalom fölcsapó hullámaiba.

Ezt pedig nem akarja közlünk senki sem.

Egyik tervező.

Meghívás.

Van szerencsém a rimaszombati választókerület mélyen tisztelt választóit — képviselői beszámolóim meghallgatására — *folyó év december hava 5-ikének (hétfőn) délelőtti 10 órájára Rimaszombatba, a „Három Rózsa“* vendéglő nagytermébe tisztelettel felkérni

Kelt Tamásfalván, 1904. november 24.

Farkas Ábrahám, orszgy. képviselő.

Meghívó.

A rimaszombati választókerület szabadelvű pártjának végrehajtó bizottsága mai napon tartott gyűléséből kifolyólag tiszteletteljesen felkéri a megye területén már megalakulva lévő hasonló elvű bizottságokat, azok tisztelt elnökségeit és a szabadelvű párt ismert híveit, hogy a pártnak a mai politikai viszonyok között szükségesnek mutatkozó megalakítása, szervezése és a kapcsolatos kérdések megbeszélése céljából *folyó év december hó 5-én délelőtti 11 órakor* Rimaszombatban, a „Három Rózsa“ a régi kaszinó helyiségében minél több elvbáratok kíséretében megjelenni sziveskedjenek.

A megjelenők számának előzetes szives közlését kérjük.

Rimaszombat, 1904. november 23-ár.

Baksay István,	Hámos Aladár,	Dr. Mesko Miklós,
Dr. Bleier Leo,	Dr. Kármán Aladár,	Molnár József,
Dr. Cziner Miksa,	Kubinyi Aladár,	Id Rábelly Miklós,
Farkas Ábrahám,	Dr. Krausz Gyula,	Szakall István,
Fáy László,	Dr. Löcherer Tamás,	Dr. Szabó Károly,
Id Glaufl Pál,	Medveczky Sándor,	Varga Lajos.

Felhívás!

„Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegyesülete“ ez évben december hó 21-én — szerdán — délután 5 órakor, az egyesült protestán *főgymnasium tornacsarnokában* rendezi szokásos karácsonyfa ünnepélyét. — A cél általánosan ismert: Jézus születésnapját ünnepé tenni azok számára is, a kikhez mostoha az élet; ruhát adni a didergő, árva gyermeknek, a szegény munkaképtelen aggnak; a karácsonyfa fényénél szebb ragyogást teremteni a bánatos szemekben: az öröm ragyogását; — szóval: a szeretet ünnepén a szeretet munkáját végezni.

Ebben a nemes munkában részt venni kérjük föl tiszteletteljesen, egyesületünk megbízásából a nagyérdemű közönséget. Hálás köszönettel fogadunk s e lapban nyilvánosan nyugtázzuk: pénzadományt, viselt ruhát, élelmiszert.

A jótékony adományokat kérjük december 18-áig özv. dr. Marikovszky Istvánné igazgatóhoz küldeni.

Rimaszombat, 1904. november hó 26-án.

Molnár Józsefné,	Samarjay Jánosné,
alelnök,	elnök.
özv. dr. Marikovszky Istvánné,	
igazgató.	

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk minden olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították avagy hátrálékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítsák, mint a hátrálékos előfizetést ki egyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR KISHONT“ kiadóhivatala.

Lapunk mai számához mellékelve van gr. Tisza István kormányelnöknek a főváros szabadelvű pártjának gyűlésén folyó hó 20-án elmondott beszéde.

Képviselői beszámoló. Lapunk más helyén közöljük a meghívót s e rovatban is jelezzük, hogy kerületünk köztisztviselőiben álló orszgy. képviselője: Farkas Ábrahám, közéletünk puritán jellemű kiváló alakja, december hó 5-én délelőtti 10 órakor tartja a „Három Rózsa“ nagytermében beszámoló beszédét. Általános érdeklődés előzi meg a beszámoló beszédet, melyet a szabadelvű párt hívei bizonyára nagy számmal fognak meghallgatni.

Beszámoló beszéd. Kubinyi Géza orszgy. képviselő, a jolsvai választókerület szabadelvű képviselője hétfőn, folyó hó 28-án tartja beszámoló beszédét a központban: Jolsván, hova öt több képviselő társa is elkíséri.

Hivatalvizsgálat. Vármegyénk főispánja f. hó 24-én a rimaszombati járás-beli főszolgabírói hivatalt vizsgálta meg és az ügykezelést rendben találta.

Vármegyei orvos kinevezése Vármegyénk főispánja: Hámos László, a belügyminiszter által engedélyezett vármegyei tisztí orvosi állásra folyó hó 25-én megyei orvosi karunk egyik kiválóan képzett tagját: dr. Zehery István kir. törvényszéki és fogház-orvost nevezte ki azzal, hogy ő a rimaszécsi járásorvosi teendőket is tartozik ellátni. Az új állással járó szolgálati pragmatikát is megállapították s a tisztí orvos már megkezdte ily minőségében való működését, melyhez nagyszámú jóbarátaival együtt mi is sok sikert kívánunk.

Kinevezés Főispánunk Hámos Zoltánt árvaszéki iktatóvá, Osernay Danielt levélári- és Szabó Lajost pedig árvaszéki irnokká nevezte ki. — Továbbá Paál Lajos garamvölgyi járási irnokot ebbeli állásában véglegesítette.

Választás Csordás Lajos helybeli származású törekvő fiatal embert Hajdu Szoboszlón a „Hajdumegyei Takarékpénztár“-hoz könyvelőnek választották meg.

Kaszinó-estély. A helybeli kaszinó vigalmi bizottsága december hó 3-ára tervezett estélyét a próbából megtartása miatt december hó 10-ére halasztotta el.

A rimaszombati szabadelvű párt végrehajtó bizottsága Molnár József elnökkelével a párt számos oszlopos férfjának részvétele mellett folyó hó 23-án délután ülést tartott melyen határozatilag kimondották, hogy az egész vármegyére kiterjedő, egységes, nagy szabadelvűpártot megalakítják. Helyesléssel és elismeréssel nyilatkoztak a kormányelnöknek az obstrukció megállítására érdekében tett, elkerülhetetlenül szükségessé vált erélyes és sikeres fellépéséről, s gróf Tisza István miniszterelnökhöz ez alkalomból üdvözlő táviratot intéztek. — A végrehajtó bizottság tisztelt vármegyénk közszertetőben álló főispánjánál: Hámos Lászlónál is.

Fehér-kereszt gyűlés. Az országos Fehér-kereszt egyesület gömörmegyei fiókja Bornemisza Lászlóné és Hámos László főispán társelnökök elnöklété alatt f. hó 23-án tartotta rendezévi közgyűlést a vármegye-házán. Jelen voltak: Kern Adolfné alelnöknő, dr. Löcherer Tamás igazgató-főorvos, dr. Kármán Aladár telep orvos, Eperjessy József pénztárnok Komáromy István titkár, Lovass Árpád gondnok. Továbbá a választmány részéről és az egyleti tagok közül: dr. Baksay Dezsőné, dr. Baksay Dezső, özv. Beliczky Viktorné, Benedek Gyuláné, Boczkó Danielné, Czinke Istvánné, Ethey Aranka, Eperjessy Józsefné, Fábry János, Fülep Benjaminszky, Geduly Gézáné, Kolbay Sándorné, Lengyel Györgyné, Lukács Gézáné, dr. Lichtschein Adolfné, Madarassy Gyuláné, Madarász Pálné, Molnár Józsefné, Török Rózi, Török Klemma, Samarjay Jánosné, Samarjay János, Soós Ferenczné, dr. Zehery Istvánné. A gyűlést Bornemisza Lászlóné társelnöknő szép szavakkal nyitotta meg és szívélyesen üdvözölte a megjelenteket. Azután olvastatt az igazgató terjedelmes és szép stílusú megszerkesztett éves jelentése, a melyet jövő számmunkban egész terjedelmében fogunk közölni. — Majd a vagyon állagáról készített számadást és költségvetést fogadta el a közgyűlés. — A mennyiben pedig az egyesület által eddig gondozott gyermekek az állam által vétettek gondozásába az egyesület nem akar túlléni fennállani és 18000 korona vagyonát a céljának megfelelőleg óhajta használni, elhatározta a közgyűlés, hogy az eddigi helyen és épületben 20 ágygyal egy nyomorék gyermekek otthonát létesít. A terv kidolgozásával a házi bizottságot bízta meg azzal, hogy az a legközelebbi közgyűlésre bemutattassék. — Végezetül a Nagy Ferenczné elnököse folytán megüresedett egyik alelnöknői állásra dr. Baksay Dezsőné választott meg lelkesedéssel és egyhangulag. Továbbá a választmányban is több hely megüresedvén, ezen helyekre dr. Baksay Dezső, Benedek Gyuláné, Boczkó Danielné, Czinke Istvánné, Fábry János, Geduly Gézáné, dr. Kármán Aladár, dr. Kovács Lászlóné, Kolbay Sándorné, Lengyel Györgyné, Soós Ferenczné, dr. Zehery Istvánné választották meg. — Az egész gyűlés folyamata alatt megható komoly hangulat uralkodott s az igazgató jelentése nem egy könnyet csalt a szemekbe. Hámos főispán elnök igen szép szavakban esetelte az egyesület célját és az egyesület elnökségének, valamint minden egyes tagjának meleg köszönetét nyilvánította. A közgyűlés pedig Hámos elnököt, ki oly sokat fáradt az állami gyermekmenhely létesítése érdekében, őszinte ovációban részesítette. — Bornemiszné elnökönő zárta be a gyűlést, megköszönve szívélyesen az érdeklődést. — A titkár pedig egy évkönyv összeállítására és kiadására utasított.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter a szentkirályi anyakönyvi kerületbe kinevezte Horváth János segédjegyzőt anyakönyvvizető helyettesé.

Adomány nyugtázás Hálás köszönettel nyugtázzuk Soós Ferenc építész ur 20 korona adományát, melyet a helybeli ipartestületi nyugdíj-egyesület alapító-keje javára befizetni szives volt. Kovács István, pénzt.

Eszküdték kiorszolása. A jövő 1905. évi esküdték kiorszolása f. hó 23-án ment végbe Kubinyi Aladár kir. törvényszéki elnök elnöklété alatt s a hivatalosan kiküldött tagok részvétele mellett. Megállapított ez alkalommal a jövő évi rendes és pótesküdték jegyzéke.

A „Napközi Otthon“ javára újabbán a következő nagylelkű adakozások történtek: Dr. Krausz Gyuláné 5 korona, Reisz M. 4 korona, idősb. Institutórisz Eudréné 10 korona, dr. Zehery Istvánné 10 korona, Baksay Istvánné 6 korona, Szügyi Zsigmondné 2 kor., Borsody-Trajtler Erzsébet 2 korona, Holländer Lajosné 5 korona, Baksay József 10 korona, idb. Sütő Istvánné 2 korona, Frank Menyhértné 10 korona, 10 klg. tepertő és 1 drb. disznósajt, Czinke Istvánné 5 korona. Fogadják mindnyájan őszinte, hálás köszönetemet. — Rimaszombat, 1904. nov. 25. Dr. Marikovszky Istvánné.

Társas összejövetel A nőegylet elhatározta, hogy a társadalmi érintkezés bensőbbé és melegebbé tételére ezután havonként egyszer, esetleg kétszer is estélyeket rendez, melyek pedig úgy, hogy ezen estélyek ne rojjanak a látogatóikra sem anyagi, sem időbeli megterhelést. Délután tartatnak 5—7 óráig, tehát senki sem veszít vele időt más foglalkozásai miatt; belépődíj nincsen, csupán a világítás, tütés és thea fejében fizetünk mesésen kis összeget: 50 fillért. S a mellett, hogy minden egyes alkalomra lesz tartalmas és mégsem unalmas műsor, az estély látogatói thea mellett cseveghetnek és találkozhatnak egymással. Gondoskodott a nőegylet genialis elnöke arról is, hogy lehetőleg mindenki jól érezze magát; a szereplés a tél folyamán rákerül a társaság majdnem valamennyi tagjára. Ebből is látható, hogy a program sohasem lesz unalmas, az igaz, hogy valami fellegekben szárnyaló sem. A nagyképű felolvasások — a hölgyközönség réme — valamint a száraz, csak művészi füleknek kedves zene is, száműzettek. A program mindig könnyed, mulatságos lesz és sohasem hosszú; három-négy számmal nem több. Valóban Samarjay Jánosné urasszony finom gondolkodásmódja, erős társadalmi érzéke őt tetet ezen estélyek megvalósultával. Az első estély november hó 30-án lesz a főgimnázium tanácstermében. Műsora a következő: 1. „Magyar dalok.“ Zongorán előadja: Lengyel Ilonka k. a. — 2. „Képek a görögvilágból.“ Felolvasás, tartja: dr. Veres Samu. — 3. „Ábrándozás.“ „Miért?“ „A két gránátos.“ Dalok Sehmannól. Gordonkán előadja: György Lajos, zongorán kíséri: dr. Markó János. — 4. „Quartett a virágcsata operettből.“ Éneklik: Kolbay Sándorné, urasszony, Beliczky Bözske k. a., Fekethe Mihály és Percz Samu. Zongorán kíséri: dr. Markó János. Látogatók, vendégek szivesen láttnak.

Halálozás. A vármegyénkben köztisztviselőben álló Szakall családot ismét mély gyász szomorította meg, amennyiben a nálunk is jól ismert Szakall Antal gácsi főszolgabíró, hosszas szenvedés után 52 éves korában f. hó 19-én meghalt. A kedves modoru s Nógrádvármegyében közbecsülésnek örvendett férfi halálát kiterjedt rokonság és nagy család gyászolja. F. hó 21-én temették el nagy részvét mellett. A család következő jelentést adta ki: „Szakall Sára, Margit, Árpád, Erzsébet, Márta, Irma, Ilona és Toncsika mint gyermekek, Szakall Vincze, Mihály, Barnabás és András, mint testvérek, családjaikkal az egész nagy számú rokonság nevében, szomorodott szívvel jelentik forrón szeretett édes atyjuk, illetve testvérök s jó rokonuk lovasi Szakall Antal urnak Nógrádvármegye gácsi járás főszolgabírája, a Ferencz József-rend lovagjának, élete 52 évében, hosszas szenvedés után, f. hó 19-én este 7 órakor történt gyászszos elhunytát. A drága halott hült teteme f. hó 21-én d. u. 2 órakor fog a gácsfalusi sírkertben az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tetetni. — Gácsfalva, 1904. november hó 19-én. — Áldás és béke lengjen drága porai felett!“

Kitüntetések. A csizi jód bróm gyógyforrás kiaválóan hatékony gyógyvizeért a saint-louisi kiállítás aranyéremmel tüntettetett ki. — Ugya csak aranyérmet nyert e kiállítás az egyesült magyarhoni üveggyárak ujtantalvölgyi telepén alkalmazott igen ügyes üveggyár: Sovánka István, ki beküldött gyönyörű munkájával méltán rászolgált a kitüntetésre.

Uj gyári orvos. A rimaszombati kerületi betegsegélyző pénztár igazgatója mult vasárnap Rábelly Miklós elnöklété alatt ülést tartott, melyen az ujtantalvölgyi üveggyár képviselőjében megjelent Ernyei M. pénztárnok hozzájárulásával a gyártelep orvosává: Dr. Glatter Béla rimaszécsi gyakorló orvost választották meg. Az új gyári orvos állását december 1-én foglalja el.

Athelyezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Miklóssy Sándor rózsnyói ág. ev. főgymnasiunai államilag kinevezett tanárt e IX. fizetési oszt. 2-ik fokozatába a gyöngyösi m. kir. áll. főgymnáziumhoz helyezte át.

Közigazgatási bejárás. A m. kir. kereskedelmi miniszter a Rimabánya—Kokova között létesítendő vasút közigazgatási bejárását elrendelte.

Választás megsemmisítése. A vármegyei igazoló választmány f. hó 23-án tartott ülésén megsemmisítette, illetve megyebizottsági tag pótválasztást rendelt el az alsósajói, várgedei, osgyáni, sóregi, bánrévei, kokvai, ráhói, rimaszécsi, sajógyömöri, csoltói és putnoki választókerületekben.

Próbabál Dobránszky János helybeli okleveles táncztanító f. évi december hó 3-án (szombaton) a „Három Rózsa“ nagytermében kezdő és haladó növendékeivel nyilvános vizsgálatot s ezzel egybekötve zártkörű táncestélyt rendez, melyre a m. t. szülőket, gyámokat vagy azok helyetteseit s általában a tánc minden barátját lapunk útján is meghívja. Belépti-díj: személyenként 2 korona. Kezdeté pont 8 órakor.

Korcsolyázó egyleti gyűlés. A helybeli korcsolyázó egylet választmánya mult vasárnap Kolbay Sándor elnökkelével ülést tartott, melyen a jövő idényre való költségelirányzat tervezetét megállapították, örömmel vették tudomásul az elnök bejelentését, hogy végérvényes határozattal megsemmisítettett a városnak az egylet által megfellebbezett s az összes fórumokat megjárta azon határozata, melylyel a jégpálya mellett levő kert-

helyiségben bordélyház építését engedélyezte. A számvizsgálattal megbízták dr. Wallentinyi Dezsőt és Kathonát Gézát s elhatározták, hogy az idén is 16 főgimnáziumi tanulóak és 8 polgári leányiskolai szegénysorsu szorgalmas növendéknek adnak ingyen idény jegyet *A közgyűlést az egyet decz. 27-én vasárnap délelőtt 11 órakor tartja a kaszinó helyiségében.*

Uj gyógytár. A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy a harkácsi gyógytár tulajdonjoga *Zajacz Károly* okleveles gyógyszerésznek adományozás-ék.

Előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi miniszter Dr. Oziner Miksa rimaszombati ügyvédnek a m. kir. államvasutak Rimaszombat állomásáról Cserencsény és Susány, esetleg Osgyan, Fazekas Zsaluzsány és Nagyszuha községek érintésével Pongyelokig vezető szabványos nyomtávu gőzüzemű helyi érdekű vasutvonal építésének előmunkálataira az engedélyt egy évre megadta.

A putnoki ev. ref. egyház templomának 100 éves fenállása emlékére anyagilag és erkölcsileg fényesen sikerült, hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendezett f. hó 20-án este. Az erkölcsi siker emeléséhez hatalmasan hozzájárult *Tikász Málka* k. a. precíz cimbalom szólója, *Batta Miklós* simoni-i és *Deésy Sándor* tornalliai ref. s. lelkészek művészies szavaltatai és a legkényesebb izlésnek is megfelelő quartett, a mit ifj. és idb. *Litkey György*, *Iván Adolf* és *Hancsovsky Béla* tanítók adtak elő. A kedves élvezetet igéző hangversenyre vidékről és a városból oly sok közönség gyűlt egybe, hogy a „Vám vendéglő” nagyterme a sokaságot nem volt képes befogadni úgy, hogy mikor a táncmulatság a hangverseny végeztével megkezdődött a közönség egy része a casinóba költözött s annak összes helyiségeit betöltötte s a „Vám” nagyterme még mindig ugy zsumolva volt, hogy táncolni szinte veszedelem volt. Mindazáltal a társaság mindkét helyről csak reggel oszlott széjjel. Az anyagi sikert a felülfizetők nagy sokasága öregbítette úgy, hogy a bevétel 525 koronára rugott s ebből a kiadások levonása után 418 korona folyt be az egyház pénztárába. Az erkölcsi sikert előmozdító szereplők s az anyagi sikerhez hozzájáruló felülfizetők fogadják e helyről is az egyház presbiteriumának szives köszönetét.

A felekezeti iskolaszékek figyelmébe ajánljuk a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek ez évi 54636. számú rendeletét, mely szerint a felekezeti tanítók fizetésének kiegészítésére és korpótlékának fedezésére az 1893. évi XXVI. t. cz. alapján engedélyezett állami segélyekre vonatkozó nyugtatásokat a felekezeti lelkészek iskolaszéki elnöki minőségükben, az iskolaszék nevében, a m. kir. adóhivatalokhoz „Oktatási ügyben portómentes” záradékkal portómentesen küldhetik be. Mindazon esetekben azonban, midőn a borítékon nem az iskolaszék szerepel feladóként vagy a hivatalos levél küzete nem a megfelelő záradékkal láttatik el, az eljárás postajövedéki kihágást képez és a vonatkozó szabályok szerint bíráltatik el.

Rosz sógorság örök átok. *Cselényi Péter* tibai garázda ember f. evi szeptember hó 12-ikén sógorával *Mázik Istvánnal* és még többet magával a koresmában mulatott, s mikor néhány liter pálinkát elfogyasztottak, *Mázik* elmondta a sógort mindentéle piszkos embernek. *Cselényi* erre fejszét fogott s úgy koponyán ütötte *Mázikot*, hogy ez összerogyott s csakhamar meghalt. A helybeli kir. ügyészeg és törvényszék igazán diéséretes és szorgalmas munkájára vall az, hogy az ügy előkészítése gyorsan történt s már f. hó 25-ikén a főtargyalás is megtartható volt. *Kolbay Sándor* elnöklése mellett bírák voltak: *Lengyel György* és *Velesz Ferencz*. *Jegyző* *Taub József*. A váthatoságot dr. *Mészáros István* képviselte. A bizonyítási eljárás után kihallgatták a tanukat és dr. *Gescheit József* pelsőczyi orvost. A bíróság erős felindításban elkövetett halált okozott súlyos testi sértés büntetésében bűnösnek mondta ki *Cselényit*, s két évi és 6 havi börtönrre ítélte. A vizsgálati fogságból 2 hónap beszámíttatik. Az ítélet jogerős.

Szerkesztői üzenetek.

H. J. Szt.-Király. Minden közleményt köszönettel veszünk. Továbbra is szivesen látjuk munkatársaink között Hírek be- küldésénél kérjük figyelmét minden részletességre kiterjeszteni; mint pl. a név, foglalkozás, a történet ideje, helye stb.

Hivatalos hirdetmény.

Gömör-Kishont t. e. vármegye alispáni hivatalától.

Hirdetmény.

14067. sz. — A vármegyei központi irodákban az 1905. évre szükséges papirosneműek, irodaszereknek, továbbá a vármegyei szolgaszemélyzet 1905. évre szükséges és kizárólag hazai iparcikkekkel előállítandó s a vármegyei várnagy irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthető minőségű s megjelölt mennyiségű ruha illetményének árlejtés, esetleg pedig alku egyezmény után való beszerzésére határidőül f. évi december hó 5-ik napjának délelőtti 10 óraja a vármegyei székház kistermébe ezennel kitézetik.

Felhívattak ennéltojva mindazok, kik a fent megjelölt cikkek szállítására vállalkozni óhajtanak, hogy a fent kitézett határidőig szabályszerűen lebélyegzett s 10%-os óvadéki összeggel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat az alispáni hivatalnál annnyival is inkább adják be, mert a kitézett időn túl elkésve beadott ajánlatok a tárgyalásnál figyelembe vétetni nem fognak.

Rimaszombat, 1904. november 18.

Alispán helyett:
Lukács, várm. főjegyző.

Eladó

a városkertben féregmentes **hálószo** **berendezés** és egyéb holmik. Értekez-
hetni és megtekinthető ugyanott. 1-3

Férfi és fiuöltönyök,

kizárólag honi gyármányu

utazó bundák

és

lábzsákok,

továbbá a raktáron lévő

kézimunkák és karácsonyi disz-
tárgyak fél áron adatnak el

REISZ M.

uri és női divatruházában 1-2

Rizike.

Öt kilos posta-bödön 6 korona. Szál-
lit: **Kuchta Dániel Tiszolcz.** 7-10

Kitünő asztali borok.

Kiskőrösi magas fekvésű szőlőimben az idén **termett** — körülbelül 400 hektoliter — tisztán kezelt kitünő **fajboraimat**, valamint a saját felügyeletem alatt **kisüstön főzött gyümölcs- és törkölypálinkáimat** — míg a készlet tart — a n. é. közönségnek a köve kezű árak mellett megvételre ajánlom:

Borok:

Schiller és kadarka literje	26 fill.
Febér asztali literje	28 fill.
Kövidinka literje	28 1/2 fill.
Olasz rizling literje	30 fill.

Pálinka:

Barack-pálinka literje	2 kor. — fill.
Törköly pálinka	1 kor. 60 fill.

Kiskörös, 1904. november hó.

Turán András, szőlőbirtokos.

☛ **Kölesön-hordónál 4 fillér számítatik fel literenként. — Nagyobb mennyiség vásárlásánál árengedmény.**

2-4

Vásárjog bérbeadás.

Tornallya nagyközség vásárjoga **1904. évi december hó 15-ik** napjának délutóni 2 óráján tartandó nyilvános árverésen 1905 k. év január hó 1-5-ö napjától szám tando egymás után következő három évre bérbe fog adatni. Feltételek a község házában megtekinthetők. Tornallya, 1904. november 20.
Varga Boldizsár, bíró

Kiadó lakás, eladó házak.

Rimaszombatban a **Kmetty-utca 24. sz.** ház — mely néhai **Kishonthy Gyula** tulajdonát képezte — minden hozzátartozékaival azonnal bérbe kiadó. **Ugyanezen ház**, valamint a **Rózsa-utcai 17.** és a **Koháry-utcai 22.** számú ujon épült ház kerttel szabad kézből eladók. Bérletni, esetleg venni szándékozók forduljanak **Krcs József** urhoz, **Ferenczy utca 7. sz.** 3-3

Hirdetmény.

4421. sz. — A nagyrocezi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Jolsva r. t. város** mint végrehajthatónak **Homolcsák Antal** és **neje** végrehajthat s zuvendő ellen 145 korona tőkeköve- teles és járulékaí iránti végrehajtsai ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyrocezi kir. járásbíró) területén lévő, Jolsva város határában fekvő, a jolsvai 1958. és 171. számú tjkvben foglalt ingatlanokra az ár- verést 2113 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennbb megjelölt ingatlanok az **1905. évi január hó 20-án** délelőtt 9 órakor Jolsván a város házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

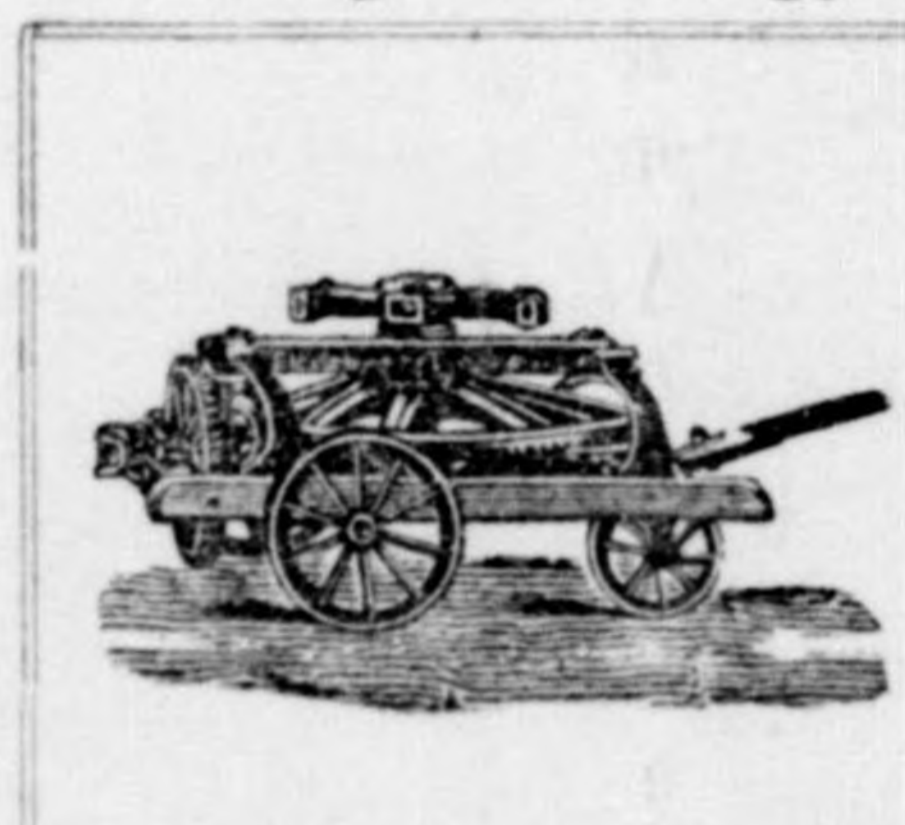
Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvényzikk 42. §-ában jelzett ártolyam- mal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt Igazságügyiminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi LX. törvényzikk 170. §-a értelmében bánatpénzének a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszo- gáltatni.

Kelt Nagyrocezen, 1904. évi november hó 2-ik nap-
ján. — A nagyrocezi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Dessewffy, kir. bíró.

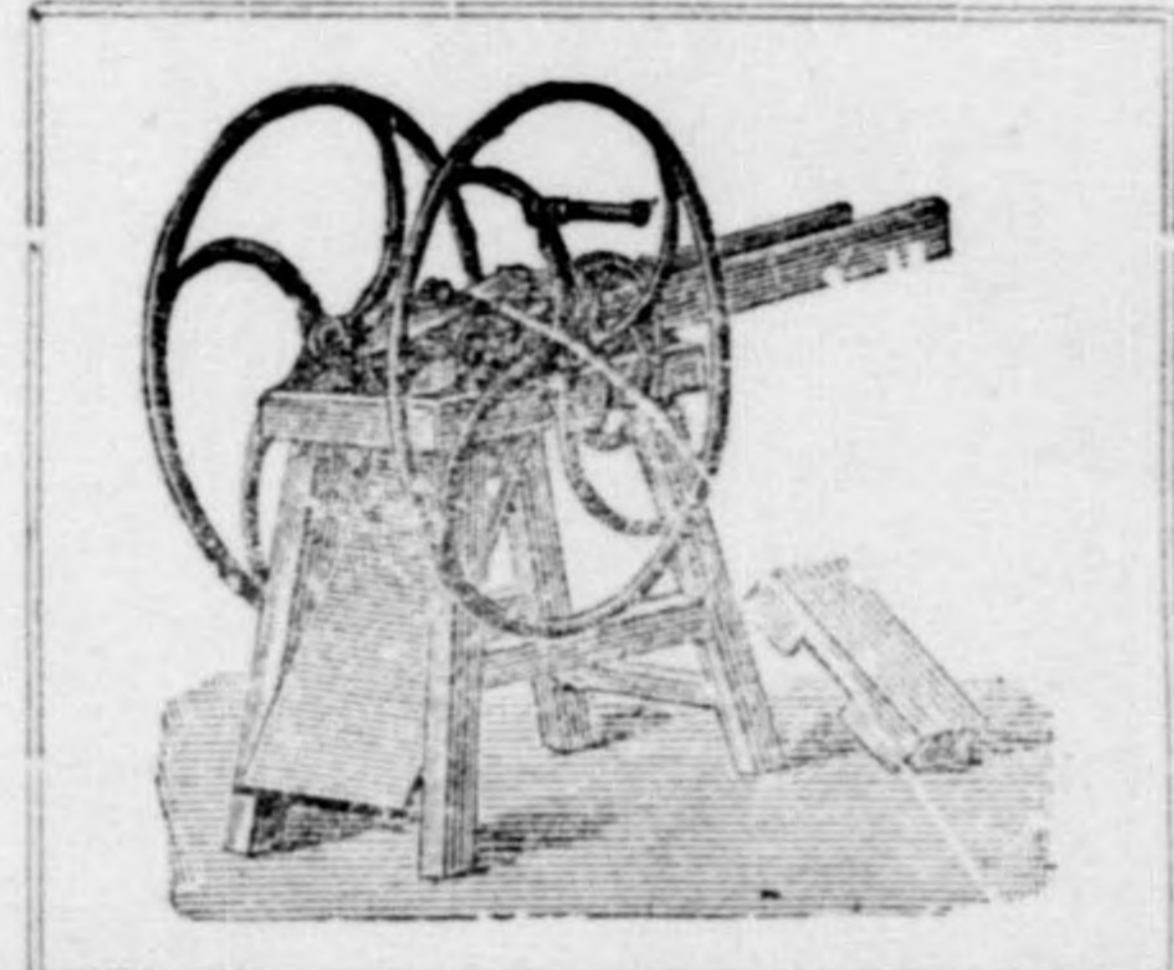
FLEISCHER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélsze-
rűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

Szecskavágókat, kézi- vagy
járgányhajtasra.
Répavágókat és tengeri-
morzsolókat.
Olajsajtolókat és olajmag-
pörkölőket.
Olajmag-zúzókat, — továbbá
órló és daráló malmokat,

Progress-tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket,
szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat,
malom- és szeszgyár-berendezéseket stb. 4-6

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. — Gazda-
sági gépeink képes-, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét kívánatra bérmentve küldjük

Legalkalmasabb

karácsonyi ajándékok:

képeskönyvek, mesekönyvek, ifjusági ira-
tok, díszművek, imakönyvek, emlékköny-
vek, albumok, divatos levélpapírok, író-
asztal-készletek, olajfestékek
rendkívüli nagy választékban kapható:

Ifj. Rábely Miklós

könyv- és papirkereskedésében Rimaszombat, Deák Ferencz-utca.

Gróf Tisza István miniszterelnök a

budapesti szabadelvű polgárság nagygyűlésén november hó 20 án következő beszédet mondotta:

„Tisztelt uraim! (Halljuk! Halljuk!) Midőn a főváros szabadelvű polgársága e pártgyűlés megtartását határozta el, azon hazafias szándék által vezettette magát, hogy a küzdelem hevében álló szabadelvűpártnak segítségére siessen. (Ugy van! Ugy van!) S mire a nagygyűlés megtartására kerülhetett a sor, az első, akarom hinni, a döntő csata eldőlt az országházban (Élénk éljenzés) Ma önökre, tisztelt uraim, a mint általában ez ország polgárságára, társadalmára, az egész magyar nemzetre az a feladat hárul, hogy itéletet mondjanak az események fölött (Felkiáltások: Éljen Tisza!) és irányt szabjanak (Zaj. Halljuk! Halljuk!), az események jövő alakulásának Tisztelt uraim, önöknek, általában a magyar nemzetnek kell megmondania, hogy helyesh-e azt (Felkiáltások: Igen!), hogy, midőn másként nem lehetett, a csatát a formáknak megsértésével nyertük meg. (Élénk helyeslés.) Megtettük ezt felemelt fővel, nyílt sisakkal, bejelentve előre, hogy mit teszünk, nem furfanggal, nem tolvajmódon, nem leplezve a dolgot, mert port hinteni a magyar nemzet szemébe sem itt, sem sehol másutt az életben nem fogunk. (Élénk helyeslés.) A mit egyszer az ország érdekében szükségesnek vallunk, azt ha férfiak vagyunk, tegyük meg nyíltan és igazoljuk eljárásunkat. (Élénk éljenzés.)

(Mi az államosiny?)

Tisztelt uraim, azt mondják, hogy államosiny az, a mit elköveztünk. (Zajos felkiáltások: Nem igaz!) Persze, hogy nem igaz Mert hiszen államosiny az ha bármely faktora az állami gépezetnek olyan jogokat arrogál magának és olyan ügyeket kíván eldönteni a melyek az ő törvényes hatáskörébe nem tartoznak. (Ugy van! Ugy van!) Államosiny az, ha a korona usurpálja az országgyűlés jogát; államosiny az, ha az országgyűlés a korona jogait rövidíti meg; de az, ha valamely alkotmányos tényező azt a jogot, a melyet gyakorolnia kell, a melynek gyakorlására hivatva van, a rendes formák betartásával képtelen gyakorolni. képtelen azért, mert ezen formák hézagaival és gyarlóságaival magának az alkotmányos helyzetnek felforgatására visszaélnék illetéktelen tényezők (Igaz! Ugy van!); ha akkor ez az illetékes tényező a forma megsértésével gyakorolja feladatát, ezzel nem hogy megsértené, de egyenesen érvényre emeli és győzelemre viszi az alkotmányosság alapelveit. (Hosszas élénk éljenzés) Mert hiszen tisztelt uraim, van-e alkotmányosabb tényező a világon, mint a nemzeti akarat, és nyilvánulhat e meg a nemzeti akarat másként, mint törvényesen megválasztott és képviselőházában összegyűlt képviselői útján, még pedig a dolog természeténél fogva e képviselőház többsége által. (Ugy van! Élénk tetszés.)

És micsoda elfacsarása az az elemi igazságoknak, micsoda meghamisítása nemzeti történelmünknek, szabadságharcaink hosszú láncolatának, ha azt a rágalmat vágják a nemzet szemébe, hogy itt a magyar nemzetnek igazi érdekeit és igazi akaratát nem az általa szabadon választott országgyűlés többsége, hanem az országgyűlés kisebbsége képviseli. (Zajos tetszés. Felkiáltások: Reakció szolgál! Népcsalók!) Ha így állna a dolog, a mint hogy nem így áll, de ha így állna, akkor hiábavaló volna minden mesterséges kapkodás, bárminő mechanikus, bárminő mesterkelt garanciák és segédeszközök után; mert ha egyszer állna az, hogy a magyar nemzet képes megválasztani oly képviselőházi többséget, a mely kész a hazaárulásra, kész az ország érdekeinek cserbenhagyására, akkor ez keresztül törne minden ilyen mesterséges korlátot. (Igaz! Ugy van!) akkor a magyar nemzet számára nem léteznének jobb és szebb jövő. (Élénk helyeslés.)

(Nemzeti veszedelmek.)

Tisztelt uraim! Mindazon nagy férfiakat, a kik küzdöttek, fáradtak, szenvedtek, éltek és meghaltak a magyar szabadságért, azokat mind az a nemes ambíció és az a felemelő meggyőződés ragadta magával, hogy adjuk meg a nemzetnek szabad alkotmányát, tegyük lehetővé, hogy a nemzeti akarat a magyar képviselőházban többségi határozatokkal érvényesüljön. (Igaz! Ugy van!) Ez az egyedüli út felfelé, ez az egyedüli út előre, ez visz bennünket a nemzeti politika mind magasabb szféráiban tovább. (Igaz! Ugy van! Hosszas éljenzés és taps. Felkiáltások: Éljen Tisza Pista!)

És, tisztelt uraim, mikor a magyar képviselőház a maga eredeti házszabályait megalkotta, senkinek esze ágába se jutott ezen, obstrukciót lehetővé tevő, mesterkelt eszközök által tenni

szolgálatot az országnak. De nem jutott eszébe senkinek az sem, hogy védekezzék ilyen veszedelmek ellen. (Ugy van!)

Deák Ferencz szájába adták — nem tudom, mondta-e csakugyan, de mondhatta, — hogy a házszabályokat tisztességes emberek számára alkották. (Igaz! Ugy van!)

Hát vegyük ezt politikai értelemben. Igenis, a házszabályok olyan politikusok és olyan hazafiak . . . (Közbeszólások. Zaj. Hosszas éljenzés.) Mondom, tisztelt uraim, kétségtelen igazság, hogy a magyar házszabályok olyan hazafiak számára készültek, (Halljuk! Halljuk!) a kikben van annyi tisztelet az alkotmányos élet lényege és szelleme iránt, van annyi hazafiság, hogy nem élnek vissza a korlátlan szabadságnak azon rendszerével, a melyre a mi házszabályaink fel vannak építve. De, tisztelt uraim, a melyik perczen olyan áramlatok kapnak lábra a képviselőháznak csak egy csekély részében is, a melyek kihasználják ezt az alkalmat, hogy ott, a hol kautélák visszaélések ellen házszabályainkban nincsenek, ezen visszaéléseket rendszeresen elkövezzék, abban a perczen ezek a mi házszabályaink idejüket multák, abban a perczen alkalmatlanokká válnak arra, hogy az intézménynek szolgálatára legyennek (Igaz! Ugy van!), megszűnnek azt a keretet képezni, a melyben a parlament a maga funkcióit végezhesse, a maga jogait gyakorolhassa, de nyugót és békét képeznek a parlamentre és a nemzetre nézve, a melylyel guzsba kötheti, a melylyel megfojthatja a nemzeti akaratot egy csekély töredék. (Igaz! Ugy van! Hosszas, zajos helyeslés.)

És, tisztelt uraim, én nem tudom, másnak alkotmányos érzülete mit diktál, az enyém azt a parancsoló kötelességet háritotta rám, hogy a magyar alkotmányosság emez óriási veszedelmének, a magyar nemzeti élet eme rákfenéjének igyekezzem véget vetni (Viharos éljenzés, tetszés és taps); és abban a meggyőződésben voltam, vagyok és leszek, hogy ezen az uton félelem és ingadozás nélkül előre haladva, megyek az igazi alkotmányosság (Hosszas, élénk éljenzés), az igazi szabadelvűség útján tovább. (Általános helyeslés.)

Nézzünk csak, tisztelt uraim, egy kicsit a multba, nem is tovább, gondoljuk abba a hangulatba vissza magunkat, a melyben a millenárius ünnepélyek érték a magyar nemzetet és gondoljuk meg, hogy ezek az ünnepélyek, a nemzetnek ez az emelkedett hangulata véletlen folytán összeesett az osztrák parlamenti viszonyok megromlásával. És minő meglepéssel — talán sokan minő kárörömmel — hasonlítottuk össze akkor az itteni és az osztrák viszonyokat. Mennyire tudtuk és éreztük mi mindnyájan, hogy abban, hogy a magyar parlament rendesen és méltóság-teljesen funkcionál, abban erő, abban befolyás, abban hatalom rejlik a magyar nemzetre nézve. (Élénk tetszés és helyeslés) Azóta, tisztelt uraim, hogy foszlott le, hogy szakadt szét a nemzeti büszkeségnek az az illúziója! Milyen megszegyenítő érzéssel kellett napról-napra és esztendőről-esztendőre átszenvednünk és átelnünk azt a súlyedést, azt a korhadást (Igaz! Ugy van!), az ősök érdemei által szerzett, nehezen szerzett erkölcsi tőkének azt a széthullását, a melyet azok a parlamenti jelenségek, azok a gyászmagyarok idéztek elő, a kik a magyar házszabályok hézagaival visszaélték. (Zajos helyeslés.)

Divat ezt ma némelyeknek kétségbevonni és eltagadni, de ha magába száll a becsületesen és józanul gondolkozó magyar ember, bárminő pártálláson legyen is, lehetetlen, hogy be ne lássa, hogy nemzeti veszedelem rejlik ezekben a visszaélésekben, s hogy a magyar parlament házszabályainak egy olyan módosítása, amely a szó-lásszabadság sérelme nélkül ezeket a fatyuhajtásokat nyesi le, elsőrendű parancsoló nemzeti szükség és nemzeti érdek. (Hosszas élénk éljenzés.)

Már most, tisztelt uraim, én azt hiszem, abban nagyon nagyon sokan egyetértünk ebben az országban hogy a házszabályokat reformálni kell. A következő kérdés azután az, hogy ha kell, hát miként lehet. Mert, ha valami a magyar nemzetnek kell, akkor azt, hogy nem lehet, nem szabad mondani. (Hosszas éljenzés és taps). Hát uraim, természetes dolog, nagyon óhajtott volna, hogy reformálni lehessen a házszabályokat rendes, normális tárgyalások mellett, megvitatva objektíve és alaposan a kérdéseket s a viták kereszttüze után kiválogatva azt, a mi a legjobb. De az, hogy ez az ut lehetséges-e vagy sem, az nem a többség kezében van, mert a mely perczen csak egy csekély töredék, csak azok az elemek, akiknek egész professzionátus működése ezeknek a fattyuhajtásoknak kihasználásából áll (Ugy van! Felkiáltások: Szájhószok!), ellene szegezi

mellét ez akciónak, örökre megállíthatja a házszabályreform keresztülvitelét, ha normális uton haladunk tovább. (Ugy van!)

Dilemma előtt állunk tehát, a mely egyszerűen és elvitázhatatlanul úgy áll, hogy vagy le kell tenni a házszabályreform gondolatáról, vagy el kell határozni magunkat arra, hogy, ha a professzionátus obstrukció a parlament működését rendszeres obstrukció által megakadályozza, keresztül kell törni a formát egyszer: egyetlen egyszer. (Élénk felkiáltások: Nagyon helyes! Zajos tetszés, éljenzés és taps.)

Tisztelt uraim! Nem értem és nem is fogom megérteni soha azoknak érzékeny lelkiismeretét, a kik nyugodt lélekkel vették azt, hogy az ex-lex állapotok alatt nap-nap után sértettük az ország sarkalatos törvényeit (Igaz! Ugy van!) és a kik elájulnak attól a gondolatától, hogy a törvénysértések lehetlenné tétele czéljából egyszer sértsük meg a házszabályt. (Hosszas, zajos tetszés és taps.)

(A mesterséges akadályok.)

Véletlenül tegnap akadt a legnagyobb világlap, a Times egy vezércikke a kezembe. Reményem, hogy nem igen akad senki, még a mi merész fantáziája publikumunkban sem, a ki azt állítsa rólam, hogy ezt a cikket én irattam. (Derűtlenség.)

Ha talán el is kell ismernem azt, hogy tettem egyet-mást egy esztendő alatt arra, hogy a magyar miniszterelnök sulyát, tekintélyét és hatalmát növeljem (Igaz, ugy van! Élénk éljenzés.), de odáig nem terjedt el a hatalmam, mert az angol kormány hatalma sem terjedt el odáig, hogy diktáljon a Times hasábjába (Tetszés. Halljuk! Halljuk!) Ez a cikk, t. uraim, nagyon érdekes. Egészen szabatosan és hiven állítja oda a mi ellenzékünk álláspontját Konstatálja, hogy a mi ellenzékünk szerint, ha egyszer egy házszabályreform erőszakos és szabálytalan uton jött létre, akkor a Háznak minden további határozata semmis és ő felsége esküjét szegi meg, ha ilyen módon létrejött törvényjavaslatokat szentesít (Halljuk! Halljuk!) és azután angol rövidséggel és angol humorral azt teszi hozzá: Mi nem vagyunk kompetensek — már tudniillik a Times — a magyar közjognak egy vitás kérdését eldönteni, de azt az egyet tudjuk, hogy, ha ez igaz, akkor a magyar alkotmány igen furesa gépezet. (Derűtlenség. Tetszés.)

És tényleg, t. uraim, igen furesa gépezet volna a magyar alkotmány, ha ez igaz volna. Nézzük csak meg a felvetett kérdést mind a két oldalról.

Először is — bár nem szívesen beszélék róla — (Halljuk! Halljuk!) nézzük meg azt a bizonyára alkotmányos érzésű és királyra iránt igaz magyar tisztelettel viseltető magyar nemzet-hez, magyar emberhez nem méltó okoskodást, a melylyel ebbe a kérdésbe a koronát belevonni és a koronára mocskot dobni akarnak. (Élénk felkiáltások: Éljen a király!) Ezek az urak veszik tele szájukat a parlament szuverenitásával! Es a másik pillanatban oda akarják állítani a királyt, hogy az legyen bírója a parlament határozatainak! (Apponyi mondta! Elég furesa!)

A végrehajtó-hatalomnak csak egy kötelessége lehet a parlamenttel szemben: gondoskodni arról, hogy a képviselőválasztások rendezettség nélkül lefolyjanak, hogy a nemzet megválasztott képviselői a parlamentben összegyűljenek és ott azután maguk döntsék el szuverenitásukból kifolyólag azt, hogy hogyan és miként akarják eljárásukat berendezni. (Élénk felkiáltások: Igaz!) Más útja nincs! A ki ebbe a kérdésbe a koronát akarja belevonni, az nemcsak csunya illojáltást követ el a királylyal szemben (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.), hanem egyuttal a parlament szuverenitását is a legalaposabban megsérti (Zajos tetszés és helyeslés.), mert a koronát akarja mintegy semmitőszékűi odahelyezni, amely döntsön a parlament határozatainak érvényessége fölött (Igaz! Ugy van!)

De nézzük a dolgot tovább! Hát lehet-e azt odaállítani, hogy a házszabályoknak szabálytalan módon való megváltoztatása a Ház minden további határozatát érvénytelenné teszi? (Halljuk! Halljuk!) Mit jelentene ez? Jelentene azt, hogy ha egyszer bárminő meggondolatlan zátonyt és akadályt igtatott az országgyűlés a házszabályokba, ezzel magát és összes utódait, a késő nemzedéket, örök időkre megkötötte és tehetlenségre kárhoztatta, örök időkre kiszolgáltatva annak a tényezőnek, a melynek így, meggondolatlanul, ötletszerűleg ekkora hatalmat adott. (Igaz! Ugy van!)

Hát lehet-e ilyet állítani? Hát lehet-e így azt mondani egy nemzetről, hogy örökre be van vágva előtte az ut arra, hogy megváltoztasson

valamit, a minek káros, a minek veszélyes voltáról a nemzet meggyőződött, de a mi megváltoztatásának szabályos formák között való keresztülvitelét lehetetlenné tette? (Tetszés) Hiszen ehhez képest a lengyel alkotmány semmi. Hiszen ez oly korlátokat, oly lehetlenségeket állít egy nemzet elé, a melyeket akceptálhat oly nemzet, a melyet el akar veszteni az Uristen, a melynek elvette az eszét, de oly nemzet, a mely erőt érez magában, oly nemzet, a mely élni akar, oly nemzet, a mely érzi, hogy neki mindeneke előtt az a kötelessége, hogy éljen, hogy dolgozzék, hogy működjék, hogy felvirágozzék, (Zajos felkiáltások: Igaz! Ugy van! Le az árulókkal!) az ilyen nemzet efféle mesterséges korlátokat egy gunyos mosolylyal vagy haragos közlegyintéssel fog eldobni magától. (Hosszas, zajos tetszés, helyeslés és taps)

És, tisztelt uraim, az gondolkozik alkotmányosan, a ki így állítja a kérdést? Az gondolkozik igazán a magyar nemzet évezredes alkotmányának tradícióihoz méltóan, a ki ezeket a mesterséges akadályokat, ezeket a megdöntetlenül odadobott zátonyokat arra használja fel, hogy ezzel tönkretegyje ezt az országot, hogy ezzel lehetlenné tegye az alkotmányos élet lényegét? (Tetszés.) Azok járnak el igazán alkotmányos uton, a technikai obstrukciónak azok a szomorú lovagjai, a kik évek hosszú során át éppen az alkotmány lényegét rontották meg, éppen az alkotmány lényegét nem engedték érvényesülni? (Zajos tetszés. Felkiáltások: Mindent tönkretettek!) Azok-e a kiknek egész működésük merénylet volt az alkotmányos élet ellen? (Igaz! Ugy van!) Azok az alkotmányos férfiak, vagy nem azok e, a kik végre-valahára megelégteltek ezt az állapotot, a kik végre-valahára azt mondták, hogy mi nem nézhetjük, nem tűrhetjük tovább, hogy így handa-bandázzanak e nemzet legdrágább kincseivel (Igaz! Ugy van! Zajos tetszés.), történjék, a minek történnie kell, bánjék el velünk a nemzet, a hogy neki tetszik, de ebből a hinárból ki fogjuk előbb a nemzetet segíteni! (Szünni nem akaró, zajos tetszés, éljenzés és taps)

(Dönt a nemzet.)

Tisztelt uraim! Mi, az országos szabadelvű párt tagjai, megtettük kötelességünket. (Élénk éljenzés.) Most önökön a sor, mert az, hogy ez a mi férfias és felelősségteljes vállalkozásunk efemer külső siker legyen-e, vagy egy jobb, szebb, tisztább és eredményesebb jövő záloga, az a nemzet verdiktjétől függ, az attól függ, hogy nekünk adják-e meg helyeslésüket (Élénk helyeslés.)

Tisztelt uraim, nézzenek körül. A világtörténelem eseményei dübörögnek itt mindenütt körülöttünk, anyagi téren, közgazdasági téren, a nemzeti erők mérkőzésének terén és a világesemények egész vonalán. És ezek között minden nemzet sorsa, boldogulása az anyagi, szellemi és erkölcsi erők összességétől függ, a melyet harcra vinni tud és attól a röperőtől, energiától, a mely ezt az erőt a harcra beleviszi. Az a nemzet, a mely a legkülönbözőbb képzelte veszélyek, skrupulusok, teoriák csudabogarainak hályogát nem képes szeméiről letépni és tehetetlenségben vergődik addig, míg dolgoznak, működnek, fáradszomszédai köröskörül, az a nemzet el van veszve a történelem ítélőszéke előtt. (Igaz! Ugy van!) És a nemzet áll, hogy letépje szeméről ezt a hályogot, a nemzet áll, hogy olyan parancsoló módon nyilvánítsa akaratát, a mely előtt azután meg kell hajolnia mindenkinek. (Igaz! Ugy van! Élénk tetszés.)

T. uraim, nagy kérdések, nagy problémák tornyosulnak a magyar nemzet előtt. Megoldásra várnak nagy ügyek és ha valaha, most döntő fontosságú momentum a nemzeti politikára nézve, hogy ebben a pillanatban egy akcióképes magyar nemzet álljon itt. (Élénk helyeslés)

Higgyék el nekem, én tudom; és ha én most ebben a küzdelemben, ezért az ügyért odadobom mindenemet, ha beviszem a küzdelemben mindazt az erőt, a melyet kifejtetek, mindazt az erkölcsi tőkét, a melyet — talán dicsekvés nélkül mondhatom — egy esztendőn át nem éppen dicstelen munkásság és fáradozás után gyűjtöttem, (Hosszas lelkes éljenzés és taps.) akkor engem is az a törekvés vezet, hogy elérjem azt, hogy midőn ezek a nagy kérdések döntésre kerülnek annak a kit ő felsége és a nemzet bizalma erre a felelőségteljes polczra emel a melyen én állok e pillanatban, de a melyen közönyös rám nézve, hogy ki fog állni akkor: hogy annak, a ki ott áll, bárki legyen is az — és ez azután nem mindegy nekem sem, a nemzetnek sem — hogy annak, a ki ott áll, a ki felelős az ország sorsának intézéséért, annak ne egy guzsba kötött, ne egy lenyűgözött, tehetetlenségre kárhóztatott és a legkülönbözőbb elemek silány szeszélyeinek kiszolgáltatott, de akcióképességét visszanyert ma-

gyar nemzet álljon háta megett. (Hosszas, zajos tetszés és helyeslés) Ez vezetett, ez vezet és ez fog vezetni utolsó lehelletemig és ezért engedjék meg, hogy támogatásukért hazafiúi köszönetemet fejezzem ki önöknek. (Perczekig tartó, meg-megújuló, lelkes tetszésnyilvánítások, éljenzés, taps, kalap- és kendődobogtatás. Élénk felkiáltások: Éljen Tisza István!)

Rimaszombat r. t. város szinpartoló egyesületének alapszabály-tervezete.

A kaszinóban tárgyalt, s lapunk mult számában említett szinpartoló egyesület alapszabálytervezetét már csak azért is, hogy ehhez hozzájárulni tudjon közönségünk, egész terjedelmében közöljük:

1. §. Az egyesület czime: Rimaszombat r. t. város szinpartoló egyesülete; székhelye: Rimaszombat.

2. §. Az egyesület célja: a magyar színészet és szini irodalom támogatása; a színház, mint kulturális intézmény iránti érdeklődés fokozása és a színházlátogatás megkönnyítése.

3. §. Az előző szakaszban jelzett céljának elérésére az egyesület:

a) maga intézi a bérletgyűjtést;

b) a bérleti összeg részletekbeni lerovására módot nyújt,

c) a begyűlt bérletösszegek időközi kamatait s a tagok járulékaiból s az adományokból alapot teremt színházi díszletekre.

d) ellenőrzést és felügyeletet gyakorol a színházi műsor felett.

4. §. Az egyesület tagjai:

Oly önálló egyének lehetnek, a kik magukat valamelyik színházi hely bérletére előjegyzik s a 6. §-ban meghatározott bérletösszegeket havonként pontosan fizetik. A tagok kötelezettsége arra a 3 évre terjed ki, a melyre a bérletjegyzés történt.

5. §. Miután a beszercebánya—munkácsi szinikerület beosztása szerint Rimaszombat r. t. városban az idény évenként deczember 25-től január 31-ig tart, az egyesület 20 (húsz) előadásban állapítja meg az idénybérletet, hetenként négy előadással, melyek mindenkor vasárnap, kedd, csütörtök és szombat napokon tartandók.

6. §. Az előző szakaszban körülírt 20 előadásos idénybérletre a bérleti összegek a következők:

Körszék és I-sor	40 korona
II., III., IV. sor zártzék	32 korona
V., VI. esetleg VII., VIII. sor	24 korona
Állóhely	10 korona

A helyek kijelölése az ugyanazon minőségű helyek közül sorshuzás utján és bérletek szerint történik, melynél az elnök, titkár, két választmányi tag és legalább két érdekelt bérletnek kell jelen lenni.

A bérleti összegek mindég február hó 1-től kezdődő 10 havi részletben minden hó elsején fizetendők, azonban az egyszerre is leroható vagy egyszerre több havi részlet is befizethető.

A körszékek és I. sor száma 36, — a II., III., IV. sor zártzékének száma 48, — az V., VI. sor zártzékének száma 32 ben állapítatik meg, az utóbbi azonban a szükséghez képest VII.—VIII. sorra kipotolható, de a fenti ár mellett.

7. §. A 3 évre kötelező aláírással egyidejűleg minden tag 2 korona beiratási díjat fizet, mely összeg a 3. § c) pontjában jelzett célokra, valamint az egyesület dologi kiadásaira fordíttatik.

8. §. A 3 évi kötelezettség alól indokolt esetben a választmány feloldást is adhat. Ezen indokok a következők:

a) gyászidő (egy év);

b) olyan betegség, a mely a színházlátogatást lehetlenné teszi;

c) vagyoni bukás, d) elköltözés.

Ilyen esetekben a választmány gondoskodik arról, hogy a bérlet által lefoglalt hely másnak kiadassék s ha ez sikerül, a feloldott tag befizetett díjai visszatéríttetnek, — ellenkező esetben az eddig befizetett részletek az egyesület pénztára javára esnek.

9. §. Az elhalálozott tag után a bérleti jog örökölhető lévén, a már befizetett részletek az örökös javára átiratnak, de ez által az örökös, ha a 4. §-ban kitett feltételeknek megfelel, az egyesület kötelekébe is belép, de beiratási díjat nem fizet.

10. §. Ha az elhalt egyesületi tag örököse a bérlethez való öröklési jogáról lemond vagy ha a 4. §-intézkedése kizárja a belépést, a befizetett tagdíjak az egyesületet illetik. (3. §. c) pont.)

11. §. Az egyesületnek az a tagja, ki 2 havi részlettel hátralékban marad s azt a választmányi felhívására 8 nap alatt meg nem fizeti, — tagsági jogáról lemondottnak tekintetik s az általa már befizetett részletek az egyesület javára esnek (3. §. c. pont)

12. §. A sorshuzás utján nyert helyek közt a cserének helye van, de ez a választmánynak bejelentendő.

13. §. Az egyesület tisztviselői a következők:

Elnök, titkár, pénztáros, 10 választmányi tag.

14. §. Az egyesület elnöke a közgyűlésnek és választmánynak is elnöke s ezek egybehívásáról ő gondoskodik — Ő bocsátja ki a bérlet előjegyzési, illetve taggyűjtő ivatek s az előjegyzések és sorshuzás megtörténte után a tagok jegyzékét egybeállítva, pénztárost a havi részletek beszédésére utasítja s a pénztárt időközönként megvizsgálja

Képviselet az egyesületet kifelé s sürgős esetekben intézkedik a választmánynak utólagos beleegyezése fenntartásával.

Választatik 3 évre a közgyűlés tagjai sorából szótöbbséggel vagy egyhangulag. A szavazás titkosan, szavazat-lapok utján történik.

15. §. A titkár végzi az összes írásbeli és előadói teendőket.

Választatik mint az elnök, 3 évre.

16. §. A pénztáros deczember és január hó kivételével minden hó első napján jegyzék mellett beszédi a tagoktól a havi részleteket, miután ezek befolytak, a beszédett összegeket legkésőbb minden hó 5-éig valamelyik helybeli pénzügyintézetben gyűmölcsözőleg elhelyezi.

Ha valamely tag fizetési kötelezettségét nem teljesíti, erről a választmánynak jelentést tesz. — A választmány utalványozó határozatait alapján teljesíti az összes fizetéseket s a kiadásokról és bevételekről rendes számadást vezet.

A pénztáros mint az elnök, 3 évre választatik.

(Vége következik.)

Hirek és vegyesek.

A miskolci Kereskedelmi és iparkamara f. hó 30-án (szerdán) délután 3 órakor saját helyiségében ülést tart, melyen tárgyalatni fog a napirend során a kereskedelmiügyi miniszter leirata a Pelsőcz által kért negyedik országos vásár engedélyezése ügyében is.

Az eger-putnoki helyiérdekű vasutvonal műtanrendőri bejárása a hivatalos kiküldöttek jelenlétében deczember hó 18-án tartatik meg.

Elítelt vásári tolvaj. A f. hó május 13-ikán tartott vásáron Turny Jánosné szül. Mag Julia zsipi asszony, ki lopás miatt már kétszer volt büntetve. Baksay József kereskedő üzletéből és Blau Vilmos piaci sátorából ruhát és egyéb tárgyakat elemelt. A tapasztalt hölgy azonban nem volt elég ügyes, mert elesípték s letartóztaták. A kir. törvényszék f. hó 23-án ítélkezett az enyves kezű asszony felett Kolbay Sándor elnöklete alatt, s őt, dr. Musotter Miklós vádbeszédét és dr. Krausz Gyula védbeszédét meghallgatva, lopás büntetése miatt 8 havi börtönrre ítélte. Az ítélet jogerős.

Utmutató a posta, távirde- és távbeszélő használatára. Felső kereskedelmi iskolák, kereskedelmi tanfolyamok és a közönség számára. Praktikus kis füzet jeleut meg ezen a címen dr. Forgon Lajos posta- és táv. igazg. s. titkár, a pécsi felső kereskedelmi iskola jogtanára tollából, ki vármegyénk szülötte s az itteni fő gimnázium kiváló növendéke volt. A füzet egyrészt hivatalva van a felső kereskedelmi iskolák tanulóinak és a kereskedelmi tanfolyamok hallgatóinak a posta, távirde- és távbeszélő használatára körül szükséges tájékoztatást nyújt, másrészt pedig könnyed, áttekinthető és egy nyomtatott ivben lehetőleg mindent felölelő szerkezete érthető és világos nyelvezete azt a közönség általános használatára is alkalmassá teszi. — Miután a felső kereskedelmi iskolákban a jelzett ismeretek vagy sehoggy, vagy pedig csak rendkívüli szűk keretben kerültek ismertetésre, sőt a kereskedelmi tanfolyamok sem ölelték azokat föl, főképen az alkalmas tankönyv hiánya miatt úgy, mint a gyakorlati élet megköveteli: csak elismerést érdemel a felső kereskedelmi iskolák főigazgatója, hogy alkalmat nyújtott egyrészt az ahoz értő szerzőnek, egy régóta érzett hiány pótlására szolgáló munka megírására, másrészt pedig a felső kereskedelmi iskolák és kereskedelmi tanfolyamok tanulóinak a jelzett ismeretek elsajátítására s ezzel egyuttal a saját gyakorlati alkalmazhatóságuk fokozására. A kis füzet táblázatos tarifával is el van látva, a mi általános használatra csak alkalmasabbá teszi. *Megrendelhető a szerzőnél (Pécsett); ára 50 fillér.*

Sulyos baleset az ózdi vasgyár helyiérdekű locomotívjáról egy gyári alkalmazott, saját vigyázatlansága folytán oly szerencsétlenül esett le, hogy a mozdony alá kerülvén sulyos sérülést szenvedett. A mozdony felszakította a gyómrát, tenyérnyi szélességű vonalakban hasította le a bört róla s belső részei egy méternyi hosszúságban kiestek. Sulyos sebével beszállították a gyári kórházba, hol dr. Uthy István gyári orvos a sebesült sérült részeit gondosan visszahelyezte helyére, fájdalmait enyhítve, oly gondos bánásmódban részesítette, hogy a beteg pár nap mulva teljesen felgyógyulva hagyja el a kórházat.

Elítelt sikkasztó. Gallo János 28 éves szolgabírói végrehajtó segéd ki a tornallyai főszolgabírói hivatalnál volt alkalmazva 1903 és 1904 években a behajtott állami adókból és egyéb köztartozásokból 927 korona 95 fillért eltulajdonított (s részben saját céljaira fordította s azután folyó évi augusztus havában megszökött. Augusztus 16-án a nyomban kiadott köröző levél alapján Hamburgban letartóztatott s az elsikkasztott összeg felét és egy Amerikába szóló hajójegyet találtak nála F. hó 23-án állott a hivatali sikkasztás büntetével vádolt volt végrehajtó a helybeli kir. törvényszék előtt, mely Kolbay Sándor elnöklésével tartott főtárgyaláson ítélkezett ez ügyben. Szavazó bírák voltak: Lengyel György és Velez Ferencz, jegyző: Kraysell Miklós, a vádhatóságot dr. Musotter Miklós képviselte védő volt: dr. Törköly József. A vádolt beismerte bűnösségét s azzal védekezett, hogy az ex lex idején nem volt adó-végrehajtás s egyéb kiküldetései sem voltak, úgy, hogy nem bírt megélni s a nagy nyomor vitte őt a bűn lejtőjére. A bíróság mintegy 20 tanut hallgatott ki s aztán a vád és védelem meghallgatása után Gallo Jánost a sikkasztás büntetésében vétkesnek mondotta ki s 9 havi börtönrre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte. A vizsgálati fogságból 3 hónapot beszámított a bíróság. A vádhatóság és a vádolt, valamint védője is megnyugodott az ítéletben s így az jogerőssé vált.

Anyakönyvi kimutatás. A rimaszombati áll. anyakönyvi hivatalnál a következő születések, házasságok és halálozások jelentettek be: Született összesen 19 gyermek, ebből fiú 9, leány 8. Halva született 2 fiú — Házasságot kötöttek: Hrivnyák János és Lőcsös Ilona egy-vallásuk. Stelkovics István és Braun Gizella vegyes vallásuk. Trögler Antal és Csolti Mária vegyes vallásuk, Bérczy Kálmán és Kubinyi Clementina egy-vallásuk — Elhaltak: Teleki István 65 éves, özv. Gellman Sámuelné 58 éves, *Kovács János 44 éves, Prinz Olga 1 hónapos, Pál Mária 8 éves, idősb. Török József 67 éves, *Oravecz Mihály 42 éves, Bodrogközy Lajos 40 éves, *Somcsák István 26 éves, *Karkusz Pál 80 éves, *Hromek József 55 éves, *Vécsei Istvánné 45 éves, Klein Sándor 1 napos, Ragályi Mária 3 hónapos. — A *gal jelöltek a gömörmezei közkórházban haltak el.